

Sygn. akt III AUa 216/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący sędzia (del.) Danuta Dadej-Więsyk (spr.)	
Protokolant: starszy sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2021 r. w Lublinie

sprawy U. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej

na skutek apelacji U. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 12 stycznia 2021 r. sygn. akt VI U 193/19

oddala apelację.

Danuta Dadej-Więsyk

III AUa 216/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2021 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie U. G. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 15 lutego 2019 roku odmawiającej ubezpieczonej prawa do renty rolniczej.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

U. G., urodzona (...), w dniu 04 grudnia 2018 roku wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. W związku z powyższym została skierowana na bezpośrednie badania celem wydania orzeczenia przez Lekarza Rzeczoznawcę KRUS, który w opinii z dnia 08 stycznia 2019 roku rozpoznał u wnioskodawczynie: reumatoidalne zapalenie stawów, stan po operacji cieśni nadgarstka prawego, nadciśnienie tętnicze zredukowane bez powikłań narządowych, nerwicę lękową, a w związku z takim rozpoznaniem orzeczeniem z tego samego dnia wskazał, iż nie uznaje skarżącej za okresowo całkowicie niezdolną

do pracy w gospodarstwie rolnym i nie stwierdził niezdolności badanej do samodzielnej egzystencji. W związku ze złożonym przez wnioskodawczynię odwołaniem od orzeczenia Lekarza Rzeczoznawcy KRUS, wnioskodawczyni została skierowana na badanie przez Komisję Lekarską Kasy, która w opinii z dnia 12 lutego 2019 roku rozpoznała u skarżącej: reumatoidalne zapalenie stawów w trakcie leczenia (...) z dobrym efektem leczenia, bez widocznych zniekształceń

i bez czynnego procesu zapalnego, nadciśnienie tętnicze wyrównane i orzeczeniem z tego samego dnia nie stwierdziła naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym ani do samodzielnej egzystencji. Mając na uwadze orzeczenie Komisji Lekarskiej Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 15 lutego 2019 roku odmówił wnioskodawczyni prawa do dochodzonego świadczenia (opinia i orzeczenie Lekarza Orzecznika KRUS – k. 5-12 dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej znajdującej się w aktach KRUS, odwołanie – k. 26 akt KRUS, opinia i orzeczenie Komisji Lekarskiej KRUS – k. 15-17 dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej znajdującej się w aktach KRUS, decyzja – k. 32 akt KRUS).

W celu ustalenia, czy wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, trwale bądź okresowo oraz od kiedy, czy nastąpiła istotna poprawa/pogorszenie stanu zdrowia, postanowieniem z dnia 25 marca 2019 roku Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: reumatologa, kardiologa i psychiatry (postanowienie – k. 34).

Biegły kardiolog D. B. w opinii z dnia 08 kwietnia 2019 roku po zbadaniu wnioskodawczyni oraz przeanalizowaniu dostępnej dokumentacji sądowej i medycznej stwierdził u U. G. nadciśnienie tętnicze (...) stopnia wg (...) / (...) bez potwierdzonych powikłań narządowych, reumatoidalne zapalenie stawów (...). Biegły wskazał, iż w związku z powyższym stanem zdrowia opiniowanej nie znajduje powodów natury kardiologicznej do uznania badanej za osobę całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego kardiologa D. B. – k. 37).

W opinii z dnia 11 czerwca 2019 roku biegła psychiatra H. Ł. po zbadaniu wnioskodawczyni i zapoznaniu się z aktami sprawy i dokumentacją medyczną rozpoznała u niej reumatoidalne zapalenie stawów i nadciśnienie tętnicze. Wskazała, że opiniowana dotychczas nie korzystała z pomocy psychiatry ani psychologa, miała jedynie doraźnie zapisywany przez lekarza rodzinnego lek o działaniu uspokajającym, który jak podała starała się przyjmować rzadko. Podczas przeprowadzonego badania opiniowana pozostawała w wyrównanym nastroju, w dobrym, dorzecznym kontakcie, nie ujawniała występowania psychotycznych objawów wytwórczych, cech depresji. W ocenie biegłej w aktualnym stanie zdrowia psychicznego wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym z przyczyn psychiatrycznych. Od czasu badania orzeczniczego KRUS nie nastąpiła istotna zmiana stanu zdrowia psychicznego skarżącej (opinia biegłej H. Ł. – k. 44-45).

Biegły reumatolog M. P. w opinii z dnia 16 września 2019 roku na podstawie zebranego wywiadu, osobistego badania fizykalnego oraz analizy dokumentacji medycznej zawartej w aktach sprawy rozpoznał u U. G. reumatoidalne zapalenie stawów i nadciśnienie tętnicze. Wskazał, że wnioskodawczyni była dwukrotnie hospitalizowana w oddziałach reumatologicznych w 2014 i 2015 roku, następnie kontynuowano skutecznie leczenie w poradni reumatologicznej. Badana nie ma aktywności objawów zapalnych (...). W badaniu fizykalnym biegły nie stwierdził obrzęków czy wysięków stawów kończyn górnych i dolnych. Brak istotnego ograniczenia ruchomości w zakresie stawów kończyn, poza nieznacznie ograniczonym ruchem prawego stawu ramiennego. Objawy korzeniowe ujemne. Biegły nie twierdził zaników mięśniowych czy deformacji stawów, zachowana jest dobra siła mięśniowa, ruchy chwytne rąk, wydolny chód. W ocenie biegłego wnioskodawczyni jest przewlekłe chora, ale choroba jest dobrze kontrolowana i w dotychczasowym przebiegu nie doprowadziła do niezdolności do pracy z przyczyn reumatologicznych. Nie ma zatem podstaw do uznania całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym z przyczyn reumatologicznych. Opinia jest zgodna z orzeczeniem Komisji Lekarskiej KRUS (opinia biegłego reumatologa M. P. – k. 70).

W związku z zarzutami wnioskodawczyni do opinii biegłego reumatologa oraz załączonym przez nią badaniem (k. 76-77, 86), postanowieniem z dnia 09 lipca 2020 roku Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii innego biegłego

reumatologa na okoliczność ustalenia, czy wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, trwale bądź okresowo oraz od kiedy, czy nastąpiła istotna poprawa/pogorszenie stanu zdrowia (postanowienie – k. 91).

W opinii z dnia 19 października 2020 roku biegły reumatolog C. W. w aktualnym stopniu zaawansowania chorób narządu ruchu nie zaobserwował u wnioskodawczyni takiego naruszenia funkcji i wydolności narządu ruchu, które sprowadzałoby długotrwałą całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Reumatoidalne zapalenie stawów i towarzyszące chorobie bóle kolan i innych stawów obwodowych o charakterze przewlekłym w ocenie biegłego nie sprowadzają istotnych deficytów czynnościowych ze strony narządu ruchu. Biegły wskazał, że (...) jest chorobą przewlekłą, postępującą, przebiega z okresami zaostrzeń (wtedy mogą być podwyższone wskaźniki stanu zapalnego (...), (...)) i okresami remisji. Wnioskodawczyni, jak wynika z dokumentacji dobrze odpowiada na zastosowane leczenie. Okresy remisji są długie. Zdaniem biegłego brak jest takiego zaawansowania chorób narządu ruchu, które skutkowałoby długotrwałą całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym. W okresie nasilenia dolegliwości bólowych opiniowana może być leczona w ramach krótkoterminowego zwolnienia lekarskiego, nie tylko farmakologicznie, ale również zabiegami rehabilitacyjnymi, czy leczeniem sanatoryjnym. W związku z powyższym biegły stwierdził brak całkowitej, długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym z przyczyn reumatologicznych. Tym samym poparł orzeczenie Lekarza Rzecznawcy i Komisji Lekarskiej KRUS oraz opinię biegłego reumatologa M. P. (opinia biegłego reumatologa C. W. – k. 121-123).

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji powołał treść przepisu z art. 21 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2020.174) i zaznaczył, iż kwestią sporną w sprawie niniejszej pozostawało ustalenie czy stopień zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawczyni schorzeń powoduje jej całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Dlatego też rozstrzygnięcie o zasadności odwołania U. G. od decyzji organu rentowego odmawiającej jej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wymagało ustalenia czy u ubezpieczonej istnieje całkowita niezdolność do pracy, a jeżeli tak, to kiedy powstała oraz do kiedy będzie trwała.

W tym celu Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu reumatologii, kardiologii i psychiatrii, albowiem w postępowaniu sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych stwierdzenie niezdolności do pracy z powodów zdrowotnych wymaga wiadomości specjalnych. W tym zakresie podstawę ustaleń stanowią dowody z opinii biegłych sądowych, posiadających medyczną wiedzę specjalistyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby zainteresowanej uzyskaniem świadczenia.

Podnieść nadto należy, że o uznaniu niezdolności do pracy nie decyduje samo schorzenie, lecz stopień jego zaawansowania, który czyni ubezpieczonego częściowo lub całkowicie niezdolnym do pracy. O istnieniu takiej niezdolności nie decyduje i nie może decydować subiektywne odczucie badanego, ale obiektywna ocena specjalistów biegłych lekarzy sądowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2013 roku, sygn. akt I UK 650/12, LEX nr 1341963, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1998 roku, sygn. akt II UKN 466/97, OSNP 1999/1/25).

Sąd Okręgowy podkreślił, że podzielił opinie biegłych z zakresu kardiologii D. B., psychiatrii H. Ł., reumatologii M. P. i C. W. uznając je za miarodajny dowód w sprawie. W ocenie Sądu, opinie te są wyczerpujące, wiarygodne i odpowiadają na tezę dowodową. Tym samym pozwalają na wydanie orzeczenia w sprawie. Opinie wydane zostały przez czworo niezależnych biegłych o specjalności odpowiadającej schorzeniom badanej, w oparciu o analizę pełnej dokumentacji lekarskiej oraz przeprowadzone badania wnioskodawczyni. Biegli w sposób obszerny i szczegółowy opisali dolegliwości, na które cierpi ubezpieczona, oceniali stopień naruszenia sprawności organizmu badanej wywołany istniejącymi schorzeniami. Biegli zgodnie stwierdzili, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

W tym stanie rzeczy, wobec spójności opinii biegłych, Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że zdiagnozowane u U. G. schorzenia nie powodują u niej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Sąd meriti zaznaczył, iż co prawda pełnomocnik wnioskodawczyni wnosił o przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego biegłego reumatologa,

niemniej zdaniem Sądu, brak było konkretnych i merytorycznych podstaw, które uzasadniałyby przeprowadzenie kolejnej opinii.

Sąd Okręgowy podkreślił, że o stanie zdrowia skarżącej wypowiedzieli się specjaliści z zakresu schorzeń, na które cierpi, posiadający fachową wiedzę, ażeby w sposób adekwatny określić aktualny stopień zaawansowania dolegliwości badanej. Sąd przeprowadził dowód z dwóch niezależnych biegłych z zakresu reumatologii. Wskazywali oni zgodnie na brak niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Sąd I instancji nie znalazł zatem podstaw do kwestionowania prawidłowości w/w opinii, wskazując, iż Sąd nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1974 roku, sygn. akt II CR 748/74, LEX nr 7618). W takiej sytuacji, Sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych i wkraczać w sferę wiedzy specjalistycznej. Może natomiast pomijać oczywiste pomyłki biegłego, jednak nie jest uprawniony, by w miejsce merytorycznych poglądów biegłego wprowadzać własne stwierdzenia. Natomiast w odniesieniu do wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego trzeciego już biegłego reumatologa, to w tym przedmiocie Sąd Okręgowy powołuje się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 30 maja 2007 roku

(sygn. akt IV CSK 41/07, LEX nr 346211), w którym Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, iż okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia kolejnego dowodu z opinii biegłych. Wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego czy przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych już powołanych pozostaje w gestii strony. To strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii. W związku z powyższym Sąd nie znalazł także podstaw do przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 12.01.2021 r. złożyła wnioskodawczyni, zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, iż zdiagnozowane u Wnioskodawczy ni schorzenia nie powodują u niej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, podczas gdy z racji schorzenia reumatoidalnego zapalenia stawów Wnioskodawczym jest osobą niezdolną całkowicie do pracy w gospodarstwie rolnym,

2. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów prawa

procesowego, mianowicie art. 233 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, prowadzącą do przyjęcia, iż Wnioskodawczy nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, podczas gdy Wnioskodawczym jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, tym bardziej, że praca w gospodarstwie rolnym Wnioskodawczym i jej męża skupia się na uprawie roślin typu kalafior, brokuły, które do rośliny ze swojej specyfiki wymagają bezpośredniej pracy ręcznej na każdym etapie uprawy w związku z czym Wnioskodawczym jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym,

3. mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, mianowicie art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pełnomocnika Wnioskodawczym o dopuszczenia dowodu z zeznań świadka M. G. (męża Wnioskodawczym) oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego reumatologa, podczas gdy dopuszczenia złożonych wniosków dowodowych mogłoby przyczynić się do ustalenia stanu zdrowia Wnioskodawczym i stwierdzenia stanu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, tym bardziej, że druga opinia biegłego reumatologa C. W. została sporządzona wyłącznie na podstawie dokumentacji bez przeprowadzenia badania Wnioskodawczyni.

Apelująca wносиła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu przez Sąd II instancji dowodu z dokumentu: (...) kregoslupa(...)z dnia 27.01.2021 r. wykonanego przez (...) - P., na następujące fakty, przeprowadzenie badania u Wnioskodawczym, stwierdzenie zmian kregoslupa Wnioskodawczym (wg treści dokumentu medycznego).

W konsekwencji podniesionych zarzutów apelująca wносиła o:

- 1) zmianę pkt I wyroku poprzez uwzględnienie odwołania się Wnioskodawczym od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 15.02.2019 r. nr (...), ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,
- 2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz Wnioskodawczym zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych - za obydwie instancje

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonej jest niezasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji pozostaje prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Apelacja nie zawierała żadnych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowe ustalenia dokonane przez Sąd I instancji, bowiem w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniono wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie.

Jak prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników(Dz.U.2020.174), renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Z kolei całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, natomiast całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

Ustalenie stanu faktycznego, które w sprawie niniejszej sprowadzało się do ustalenia stanu zdrowia wnioskodawczynie, dokonane zostało przez Sąd I instancji w oparciu o dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu schorzeń na które cierpi skarżąca. W tym celu Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu reumatologii, kardiologii i psychiatrii. Z uwagi na okoliczność, iż podstawowym schorzeniem wnioskodawczynie jest reumatoidalne zapalenie stawów oraz stan po leczeniu operacyjnym prawostronnego zespołu cieśni nadgarstka, na wniosek ubezpieczonej Sąd I instancji dopuścił dowód z dwóch zespołów biegłych z zakresu reumatologii. Opinie te wbrew zarzutom apelacji, za wyj. opinii z dnia 19.10.2020 r., były poprzedzona badaniem ubezpieczonej oraz analizą dokumentacji lekarskiej. Natomiast odnośnie oparcia opinii z dnia 19.10.2020 r., biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i reumatologii na podstawie akt sprawy należy zaznaczyć, iż Sąd bada przesłanki nabycia prawa do renty rolniczej, w tym istnienie dalszej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na datę wydania zaskarżonej decyzji. Przed wydaniem opisanej opinii wnioskodawczynie została przebadana przez Lekarza Rzeczoznawcę KRUS, KL KRUS oraz w dniach 16.09.2019 r., 8.04.2019 r. przez opiniujących w sprawie biegłych sądowych. W opisanych badaniach nie stwierdzono aktywności objawów zapalnych (...). W badaniu fizykalnym nie stwierdzono również obrzęków czy wysięków stawów kończyn górnych i dolnych wnioskodawczynie. Odnotowano brak istotnego ograniczenia ruchomości w zakresie stawów kończyn, poza nieznacznie ograniczonym ruchem prawego stawu ramiennego. Wyniki w/w badań przedmiotowych opisał i wziął pod uwagę biegły specjalista reumatolog w opinii z dnia 19.10.2020 r. Poddana została także przez opiniujących biegłych analizie dokumentacja leczenia obrazująca proces leczenia ubezpieczonej oraz zgłaszane przez nią dolegliwości bólowe. Wbrew zarzutom apelacji biegły reumatolog odnotował w opinii i wziął pod uwagę zgłaszanie przez skarżącą bóli drobnych stawów

rąk, bóli barków i stawów kolanowych. W treści wywołanych opinii biegli opisali schorzenia, na które cierpi wnioskodawczyni oraz określili stan ich zaawansowania i ich wpływ na zdolność do pracy. Biegli w wywołanych opiniach nie stwierdzili u skarżącej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Należy podkreślić, iż niezdolność do pracy w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oznacza taki stan nasilenia dolegliwości chorobowych, który wyklucza podjęcie jakichkolwiek czynności związanych z pracą w gospodarstwie rolnym. Zatem nie każdy gorszy stan zdrowia i sprawności psychofizycznej rolnika uzasadnia prawo do renty. Jeżeli ustawodawca w systemie rolniczym nie rozróżnił i nie daje ochrony rentowej w przypadku częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko przy całkowitej, to oznacza to, że w ustaleniu takiego stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym chodzi o wyraźną granicę tej niezdolności - a więc o sytuację, gdy rolnik z powodu naruszenia sprawności organizmu nie może osobiście wykonywać żadnej pracy przypisanej do gospodarstwa rolnego. Uzasadnia to tezę, że dopiero taki stopień niezdolności do pracy, określanej jako całkowita, wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Nawet jeśli gorszy stan zdrowotny powoduje ograniczenie zdolności do pracy, lecz nie czyni jej niemożliwą, to brak jest przesłanki do ustalenia prawa do renty rolniczej. Wnioskodawczyni w toku postępowania wyjaśniła, iż wykonuje szereg prac w posiadanym gospodarstwie rolnym, jednakże z uwagi na dolegliwości bólowe robi to w ograniczonym zakresie (wyjaśnienia- k. 140v) W ocenie Sądu Apelacyjnego przedmiotowe opinie mogły stanowić podstawę do stanowczego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, pozwalając Sądowi I instancji na przyjęcie, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, pomimo występowania schorzeń.

Zdaniem Sądu II instancji opinie biegłych sądowych zostały sporządzone prawidłowo. Badania zostały przeprowadzone przez biegłych rzetelnie, wnioski opinii są jednoznaczne i kategoryczne, korespondują z treścią dokumentacji medycznej oraz logicznie wynikają z opisu przebiegu badań. Z tych powodów brak jest przesłanek do negowania prawidłowości sporządzonych opinii.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, słusznie postąpił Sąd Okręgowy uznając, że w sprawie nie zachodziła potrzeba dopuszczenia dowodu z zeznań świadka W. G. oraz dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego reumatologa. W ocenie Sądu Apelacyjnego ubezpieczona nie przedstawiła żadnych przekonujących argumentów podważających prawidłowość sporządzonych opinii, wobec czego Sąd I instancji nie był zobligowany do przeprowadzenia kolejnego dowodu z opinii biegłych. Natomiast do oceny stanu zdrowia ubezpieczonej miarodajnym dowodem jest opinia biegłych , a nie dowody osobowe. Przedmiotem sporu była bowiem ocena stanu zdrowia ubezpieczonej odnośnie istnienia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym . W takiej sytuacji właściwym środkiem dowodowym jest dowód z opinii biegłego, który przeprowadza się wówczas, gdy rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 KPC) Dowód z opinii biegłego nie może być zastąpiony dowodem z zeznań świadków , który ze swej istoty ma na celu przedstawienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a nie może służyć dostarczeniu sądowi informacji wymagających odpowiedniej wiedzy fachowej. Nie jest miarodajna dla oceny sprawy jedynie postawa i twierdzenia ubezpieczonej czy też ewentualnych świadków. Przy ocenie niezdolności do pracy istotny jest jedynie obiektywnie istniejący stan zdrowia, który mogą stwierdzić biegli sądowi opiniujący w sprawie, posiadający niezbędną wiedzę medyczną w zakresie wskazywanych schorzeń.

W kontekście wyartykułowanych w apelacji zarzutów, Sąd Apelacyjny stwierdza, że o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności medycznej nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku rzeczowe uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnej dla niej konkluzji wydanych opinii, lecz powinna być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. Za chybiony tym samym należy uznać zarzut naruszenia przepisu art. 217 k.p.c. w zw. z art.227 k.p.c. Okoliczność, iż zgodnie z art. 286 k.p.c. sąd może zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, wcale nie oznacza, że w każdym przypadku jest to konieczne; potrzeba taka może wynikać z okoliczności sprawy i podlega ocenie sądu orzekającego. Dlatego nie ma uzasadnienia wniosków o powołanie kolejnego biegłego w sytuacji,

gdy złożona już opinia jest niekorzystna dla strony. Zgłaszając taki wniosek strona winna wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w złożonych do akt sprawy opiniach biegłych, które dyskwalifikują te opinie, uzasadniając tym samym powołanie dodatkowych opinii. Kończąc tę część rozważań należy także wskazać, że stosowne postanowienie o pominięciu dowodu z opinii innego zespołu biegłych zostało wydane na rozprawie w dniu 12.01.2021 r Pełnomocnik wnioskodawczyni, będąc prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawił się i nie zgłosił w tym przedmiocie zastrzeżeń do protokołu o wadliwości podjętej decyzji procesowej, w trybie art. 162 k.p.c., a nadto w trybie art. 380 KPC nie wniósł o rozpoznanie tego postanowienia przez sąd odwoławczy i tym samym utracił możliwość podnoszenia stosownego zarzutu w postępowaniu odwoławczym.

W świetle powyższego mając na uwadze przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe stwierdzić należy, że przy tak jednoznacznych, zgodnych opiniach biegłych sądowych, Sąd Apelacyjny nie ma wątpliwości, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni pod kątem jej niezdolności do pracy, została dokonana przez biegłych właściwych specjalności, dysponujących stosowną wiedzą i doświadczeniem. Wydana przez nich opinia uwzględnia zarówno badanie przedmiotowe jak i całość zgromadzonej dokumentacji lekarskiej oraz wcześniejsze opinie wydawane przy okazji przyznawania odwołującemu świadczenia rentowego. Logiczne i rzeczowe uzasadnienie opinii pozwala ocenić ją przez pryzmat art. 233 § 1 KPC. Wnioski i argumentacja przedstawiona przez biegłych w sposób fachowy i wyczerpujący odnosiły się do stawianych przez Sąd I instancji pytań. Biegli przejrzyście wyjaśnili sporne zagadnienia i w sposób zupełny wskazali na czym oparli swe tezy i co stanowiło ich podstawę. Fachowa treść przedmiotowych opinii legła u podstaw właściwie ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Tym samym zarzut naruszenia art. 233 § 1 KPC jest chybiony.

Dla prawidłowości rozstrzygnięcia nie mają znaczenia podnoszone w apelacji okoliczności dotyczące wysokości zasiłku chorobowego. Natomiast odnośnie dołączonej aktualnej dokumentacji medycznej Sąd Apelacyjny stwierdza, że jeśli w przyszłości stan zdrowia odwołującej ulegnie znacznemu pogorszeniu, to wnioskodawczyni może zgodnie z obowiązującymi przepisami, zgłosić nowy wniosek o przyznanie jej prawa do świadczenia rentowego.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny stwierdza, że Sąd I instancji prawidłowo uznał, iż odwołująca nie spełniła podstawowej przesłanki - określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników - niezbędnej do nabycia prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy - nie została uznana przez biegłych za osobę całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym.

Wobec uznania, że zarzuty apelacyjne były bezzasadne oraz mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne - na podstawie art. 385 KPC - należało orzec o oddaleniu złożonej w niniejszej sprawie apelacji.

Danuta Dadej-Więsyk